"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
Geo. Lulchak, President.

Subscription per year $4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня міститься в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Прічард і Мекґреґор, у Вінніпеґу, Ман. Ю. Люльчак, голова.

Передплата на рік $4.00

Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

В ОБОРОНІ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ.

Канадійські робітники виступили в обороні українських робітничих орґанізацій в Канаді, а головно в обороні Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім. Від довшого часу ця українська робітничо-фармерська культурно-освітня орґанізація, як цілість, як також її поодинокі відділи в ріжних місцевостях і передові діячі стали предметом нападів англійської буржуазної преси, а "легкої" руки українських таки патріотів та єгомосців.

Перш всего в Вест Торонто, під проводом українського греко-католицького попа, почалася кампанія проти Укр. Роб. Дому тої місцевости. Кілька одиниць, під проводом вчителя християнської науки, пішли до влади і просили не дати Укр. Роб. Домові лайсенсу. Свою просьбу ці "побожні" люде підкріплювали ріжними брехнями, наклепами, представляючи владі місцевих українських робітників в найчорніших фарбах.

Те саме сталося і в Конистон, Онт. В Торонто український попина з иншої секти теж пішов слідом своїх товаришів і почав домагатися замкнення Укр. Роб. Дому. В Мус Джо, Саск., тоже сталося щось подібного. Там делеґація українського патріотичного товариства пішла до редакцій англійських ґазет складати публичну подяку владі за відмовлення лайсенсу Укр. Роб. Домові, називаючи в англійській пресі українських робітників "червоними собаками", яких треба вигнати з цеї країни.

В такий то спосіб українські патріоти і їхні духовні провідники почали чорну кампанію проти одинокої культурно-освітньої орґанізації українських робітників і фармерів, не минаючи за одно вже й запомогової орґанізації. Надто вже сіллю в очах є їм ці орґанізації працюючих. Англійські буржуазні ґазети, головно консервативна торонтонська "Телеґрам" та вінніпеґська "Фрі Прес", виступили цілим рядом статтів проти українських робітничих орґанізацій.

Обороняючи себе від тих нападів, українські робітники вдалися за допомогою до своїх товаришів, англійських робітників. Англійські товариші вже відгукнулися й стали в обороні українських робітників. "Лейбор Дефенс" ч. 1., орґан Канадійської Робітничої Оборончої Ліґи, присвятив цілу сторінку справі оборони Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім, вияснюючи обширно й правдиво перед канадійським робітництвом цілі, завдання та культурно-освітню працю ТУРФДім. В цій статті Канадійська Робітнича Оборонча Ліґа закликає орґанізоване робітництво Канади стати в обороні українських робітничо-фармерських орґанізацій, стати в обороні всіх тих українських робітників, що за свою активність в канадійському трейд-юнійному робітничому русі зістали прогнані з робіт. В свому покликові до канадійського орґанізованого робітництва Канадійська Робітнича Оборонча Ліґа каже:

"Українським робітникам не повинноси відмовляти тих прав і привілеїв, якими користуємося ми, робітники канадійського й британського походження.

Мусимо зрозуміти, що атаки на одну частину орґанізованого робітничого руху є атаком на орґанізоване робітництво, як цілість.

Якщо атак буде успішний в одній частині орґанізованого робітництва, то заходить небезпека, що він пошириться на цілий робітничий рух.

Цілий робітничий рух повинен стати в обороні орґанізованих українських робітників перед їхніми ворогами.

Піднесіть Ваш голос протесту проти дискримінації, яку застосовують льокальні власти у Вест Торонто й Конистон проти відділів Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім, відмовляючи їм лайсенсів, що прислуговують публичним салям.

ПІДДЕРЖІТЬ МІЖНАРОДНЮ СОЛІДАРНІСТЬ ОРҐАНІЗОВАНОГО РОБІТНИЦТВА".

Це є частина покликy Оборончої Ліґи до канадійського робітництва в обороні орґанізованих українських робітників і фармерів. Йдучи за цею відозвою, торонтонський трейд енд лейбор кавнсил вже ухвалив на свому засіданню резолюцію до міських властей Торонто, домагаючись видання лайсенсу Укр. Роб. Домові в Вест Торонто. Такі діячі трейд-юнійного руху на заході Канади, як Дж. Симпсон, секретар Кан. Партії Праці та Дж. МекДоналд активно виступили в торонтонському трейд енд лейбор кавнсил в обороні українських робітників.

Отже це є перша велика й радісна для нас вістка. Радісна для нас тим, що канадійське орґанізоване робітництво, складовою частиною якого самі ми є, стає в нашій обороні. Це показує нам, що в своїй праці й боротьбі за поліпшення умовин свого існування ми не повинні стояти осторонь від загального робітничого руху в Канаді, але повинні бути його нероздільною частиною.

Оборонча Ліґа слушно зазначує, що успіхи атаків на одну частину орґанізованого робітництва відтак поширяться й на инші частини. Тому всі частини орґанізованого робітництва Канади, без ріжниці з яких вони країн походять, якими мовами говорять, повинні стояти солідарно в обороні своїх прав і обороняти одні других перед нападами всяких ворогів робітничого руху.

ПОЛІТИКА ПІЛСУДСКОГО.

Пілсудскі завоював Польщу, а генерал Галер на Познані збірає сили, щоб відвоювати її собі від Пілсудского. Завоювавши Польщу, Пілсудскі арештував президента й уряд Вітоса. Це з одного боку.

З другого — Пілсудскі обіцяє ширшу автономію (нібито до цего часу вона була "вузька") національним меншостям в Польщі. З третього боку (зі всіх боків) Пілсудскі проголошує, що буде й надалі провадити завзяту кампанію проти комуністів.

Для нас, українських робітників, цікаві саме ці боки політики Пілсудского, якими він "надає ширшу автономію" національним меншостям і... збільшує нагінку на комуністів. Є це досить хитра політика. Своєю обіцянкою "ширшої автономії" Пілсудскі хоче в цю прикру хвилю здобути на свій бік націоналістичну буржуазію національних меншостей. Піддержка йому тепер надто потрібна. Проголошуючи свою політику проти комуністів, він знає, що цим він не тільки не зразить проти себе буржуазії національних меншостей, але ще й заімпонує їй тим.

На ділі-ж справа матиметься зовсім инакше. Адже-ж польська шляхта, закриваючи навіть такі національні українські освітні установи, як просвіти, робить це тому, що вони "більшовицькі". Тож таку саму політику буде провадити й Пілсудскі. Декляративно буде давати "ширшу автономію" національним меншостям, а на ділі буде закривати всі їх культурні установи за більшовизм. Тож котрим боком тої політики не повернеш, то це є стара політика польської шляхти й працюючому населенню національних меншостей добра від неї не бачити.

МОВА НЕ ПРО КОРОВУ, А ПРО СОЦІЯЛІСТА.

Поль Бонкур, про якого йде мова, не корова, а соціяліст, ще й французький, представник II. Інтернаціоналу у Лідзі Націй. Отже ні за хвіст його не покрутиш, ні барабана з його шкіри не зробиш, бо він ще за життя став ходячим барабаном французьких капіталістів, яким вони стараються заглушити голос невдоволеного робітництва. І то не тільки свого, але й польського, навіть голос невдоволення національних меншостей в Польщі.

Такий то вам той Поль Бонкур соціяліст. До корови він все-ж таки уподобився будучи недавно в Польщі, де він по шість разів на день їв і Польщу хвалив.

Послала його до Польщі французька буржуазія, чи Ліґа Націй, чи обидві разом, а II. Інтернаціонал дав йому своє благословлення на цю подорож. Коли прибув він до Варшави, то там возили його все по обідах, вечерях та все до міністрів. При тих безконечних перекусках виголошували польські дипльомати привітні промови, а Бонкур все їм відповідав, польську шляхту хвалив, а Німечину й Радянський Союз лаяв.

Польська шляхта, запакувавши Бонкура в бронірований вагон (щоб через вікно не бачив польських благодатей), повезла його на радянський кордон й там через вікно потягу показала йому тих страшних "большевікуф". Польським прикордонним жовнірам Бонкур сказав тримати багнети гострим кінцем в напрямі радянського кордону, бути сердитими й боронити дем-ократію европейську й Ліґу Націй.

Але ще більше наговорив Поль Бонкур, коли опинився знову поза кордонами Польщі. Тут просто набрехав, що він бачив цілу Польщу, був в Схід. Галичині, бачив там добробут Українців, одним словом змалював Польщу, як земний рай, ще кращий, як у Франції. Зазначив також, що Польща повинна мати стале місце в раді Ліґи Націй, бо вона тепер виконує якусь там "історичну місію" — спасення народів.

Отакі то бувають соціялісти на світі, не було-б їм ні дна, ні покришки. Через цілий час побуту Поля у Варшаві польська шляхта підхліблювалася йому, славословила його й він так, бідачисько, очамрів від того, що стратив голову й розум, якщо він його взагалі мав коли.

З таких то соціялістів складається тепер провід II. Інтернаціоналу, до якого з уклінними просьбами час від часу їздять і українські безпалківські соціялісти.

Радянський уряд і німецький склали протест проти брехонь Бонкура перед французьким урядом, а Українці з Галичини мали вислати до Франції спростування, що Поль Бонкур і в очі не бачив Галичини, тому не може про положення в ній нічого говорити. *Ґазетяр.*

З'ЇЗДИ, АКТИВНІСТЬ ОРҐАНІЗАЦІЇ Й ПРЕСА.

Це вже так ведеться, що коли наближається з'їзд, починається більша активність в орґанізації. Зараз по з'їзді, поки не заглухли його відгуки, також якийсь час та активність провадиться, головно, коли з'їзд накреслив якісь нові ділянки праці. Потім, з часом, все входить у свою колію, нове старіється, робиться буденним і праця провадиться так, аби не заснути.

Тому все треба якогось двигуна, щоб ту працю в орґанізації пхав вперед, не давав її присипляти. Таким двигуном в ТУРФДім, як і в кожній орґанізації, є Центральний Виконавчий Комітет. Таким двигуном є наша преса, зі шпальт якої все не сходить згадка про орґанізаційну роботу в одній, чи другій місцевости.

Але коли заряди відділів й членство на місцях покладуться лише на Центральні Комітети та на пресу, то все одно робота зроблена не буде й орґанізація не розвиватиметься.

Якийсь час по семому з'їзді ТУРФДім на сторінках "У.Р.В." містилися боєві, повні живого духа дописи, в яких говорилося про активність орґанізацій, про те, що товариші й товаришки на місцях з запалом беруться до праці: закладають школи, улаштовують спільні читання, розподіляють працю в орґанізації. З розпочаттям цеї активности членство почало більш старанно приходити на збори, брати участь в орґанізації.

Це був гарний прояв.

Але він, здається, почав вже охолоджуватися. Бодай менше чути про него на сторінках "У.Р.В." А цего якраз не повинно бути. Без огляду на те, що вже весна на дворі, що літо надходить — робота в орґанізаціях ані на хвилину не повинна припинятися. Робітництво вакацій не знає.

З приходом літа характер роботи в орґанізаціях до певної міри зміниться. Припиняться театральні та концертові вистави, зате треба звернути увагу на инший бік роботи. Через цілу зиму багато вечерів витрачувалося на проби представлень та співу, а з приходом літа треба ті вечері обернути в школу.

В літі, звичайно, менше ведеться масової роботи, тож замісць цего треба звернути пильнішу увагу на роботу внутрі орґанізації. Треба, щоб освітні комітети заснували всюди спільні читання, де можливо, заклали курси української мови (граматики) инших важніших предметів. Багато місцевостей, тепер можуть в тому напрямі використати тих товаришів, що були на В.О.К.

Але треба братися за роботу, один другого до неї заохочувати. Коли десь така робота провадиться, треба писати про неї до ґазети, бо в той спосіб заохочується до праці товаришів і товаришок в инших місцевостях.

Також треба доглянути, щоб травнева кампанія допомоги робітничо-фармерській пресі була допроваджена до кінця активно. Коли деякі орґанізації до цего часу занедбували цю справу й зробили мало, то треба щоб вони взялися завзято до цеї роботи таки зараз і наздігнали своє до кінця місяця.

Ми пригадуємо це всім орґанізаціям хоч би й тому, що підчас всіх минулих кампаній найголовніший тягар все спадав на вінніпеґських робітників і робітниць. Вони підчас цих кампаній все працювали самовідречено, полишаючи на боці всі инші справи. Вінніпеґ все найбільше давав допомоги робітничо-фармерській пресі, хоч вона однаково служить робітникам і фармерам та їх орґанізаціям поза Вінніпеґом. В деяких пресових кампаніях вінніпеґські робітники й робітниці самі давали для своєї преси стільки, що ціла Канада.

Потім деякі позамісцеві товариші хвалили вінніпеґських, але то злишнє. Замісць хвальби — краще взяти це собі за примір і попрацювати цего місяця для пресової кампанії так, як працювали в минулих кампаніях вінніпеґські товариші й товаришки.

Повно товариші поза Вінніпеґом прочитавши це, подумають, що вінніпеґські товариші цего року вже слабше працюють. Ні, не слабше, хоч про вислід ще рано говорити. Та який би там вислід кампанії не був, вінніпеґські товариші цеї весни винесли вже на своїх плечах велику фінансову кампанію і не одну. Вони перші з поза Торонта відкликнулися на допомогу будови Укр. Роб. Дому в Торонто, склавши $710.

Вінніпеґські товариші перші відгукнулися на ухвалу всекраєвого з'їзду ТУРФДім про будову друкарні, відгукнулися всего кілька днів перед розпочаттям травневої кампанії, склавши на будову друкарні й школи $6,772. І ці вінніпеґські товариші тепер матеріяльно бідніші, як товариші в деяких инших місцевостях.

Ось це повинні взяти собі на увагу товариші й товаришки, члени й членкині всіх наших орґанізацій поза Вінніпеґом і сказати: "Візьмімся, товариші й товаришки, активно до праці в користь нашої преси. Залишім цего місяця всякі инші кампанії і дбаймо лише про нашого сталого орґанізатора, вчителя, провідника, оборонця — про нашу робітничо-фармерську пресу".

А за цими словами повинно прийти діло. А виконавши це завдання, берімся тоді до освітної праці, в якій, забезпечена фінансово преса буде великим допомагачем.

Волинець.

ОРҐАНІЗУЙТЕ ГУРТКИ ПРИЯТЕЛІВ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ ПРЕСИ.

У наших робітничих та фарферських політичних, освітніх і запомогових орґанізаціях є вже багато зарядів, комітетів, підкомітетів. Місцями є їх тільки, що аж не мають, або не знають, що мають робити.

Ми не критикуємо, що їх за багато й не кажемо, що вони не потрібні. Раз вони є — значить вони потрібні. Якщо деякі з них не розуміють свого призначення, то в цему вина їх самих, може заряду їхнього відділу, може Центрального Комітету, а може всіх їх разом. Ми кажемо, що вони потрібні, а на цему місци будемо говорити про створення ще одного гуртка, чи комітету.

Маємо на думці створення в кожній місцевости гуртка приятелів робітничо-фармерської преси. Ми знаємо, що кожний член наших орґанізацій, кожний читач нашої преси є її приятелем. Але цей гурток приятелів, про який ми тут говоримо, мав би дещо відмінніші завдання від звичайних приятелів. Приступаємо до справи.

В кожній місцевости, в кожній з наших орґанізацій є робкори й робкорки, дописувачі до своєї преси. Чи вони є вибрані орґанізацією, чи добровільні, не робить ріжниці — вже тим самим, що вони пишуть до своєї преси — вони є ближе з нею звязані. В кожній орґанізації, або в більшости орґанізацій є кольпортер, або кольпортерка. Вони також все мають до діла з ґазетами та з журналом. Потім, що до робкорства, то кожна орґанізація, чи то відділ К.П.К., ТУРФДім, Жінсекції, чи Р.З.Т. мають своїх робкорів. Що ці робкори в більшости не пишуть до ґазети — це справа инша. Фактом є, що вони існують на світі божому і коли якийсь добровільний робкор напише щось до ґазети з їх місцевости, то "офіціяльний" робкор відтак напише спростування, мовляв, справа не так сталася.

Так от би тим робкорам здалося-б занятися орґанізацією гуртків приятелів робітничо-фармерської преси. Зробити це просто так: перш всего зібратися разом робкорам орґанізацій своєї місцевости, включаючи й робкорок, а навіть дописувачів до "Діточої Сторінки" в "Робітниці", запросити на це засідання й добровільних робкорів та кольпортерів, якщо робкори уважають це за потрібне. І так створити ядро гуртка приятелів робітничо-фармерської преси.

На цему засіданню поговорити й скласти плян поширення робітничо-фармерської преси в своїй місцевости. Не лякайтеся, товариші, я не кажу щоб кожний з вас замовляв оберемок ґазет і йшов попід хати продавати. Є инший спосіб поширення робітничо-фармерської преси у вашій місцевости. Це писати до ґазети про всякі важніші цікаві події у вашій місцевости та в орґанізації. Таких подій багато є всюди: при роботі, в місті, в орґанізації одній, другій, третій. Треба лише не лінитися їх записувати й подавати вчасно до ґазети.

Цю працю робкори повинні поділити між собою, щоб двох — трох не писали про одно й те саме, як це тепер часто трапляється.

Друге — кожний робкор час від часу повинен свій допис приносити до гуртка й там перечитати його ще до вислання до ґазети. Там спільно, як що треба, виправити допис — зміст, і правопис та тоді його до ґазети. Не з кожним дописом це робити, але з головнішими. Це вийшло-б на користь для самих робкорів, бо вони краще вчилися-б вкладати дописи, коли-б при них їх виправлялося.

Добре також, щоб кожний робкор, посилаючи допис до ґазети, оставляв у себе копію, а коли вже допис буде поміщений в ґазеті, в гурті провірити з копією, як редакція його виправила. Це дало-б змогу робкорам краще засвоїти собі граматику, а також зміст, чого в дописові не треба писати, як його треба будувати.

До такого гуртка приятелів преси втягнути вчителя, чи взагалі грамотнішого товариша. Від цего була-б подвійна користь: більше писалося-б до ґазети про дану місцевість, більше привчалося-б людей до читання ґазети, а робкори в тому гуртку вироблялися-б на справжніх ґазетярів.

Ану візьміться, товариші й товаришки, за цю справу. Згуртуйтеся, хоч би довкола своїх стінґазет, там де такі у вас є. Незабаром ми надрукуємо й розішлемо всім нашим робкорам, в першу чергу тим, що зголосяться, **робкорський порадник,** складений на основі лекцій, читаних по робкорству на В.О.К. Буде він досить помічний, але треба буде, щоб робкори перестудіювали його основно в своїх гуртках. Порадник за пару тижнів буде готовий.

Отже за роботу, товариші й товаришки! Виховаймо в рядах своїх орґанізацій ґазетярських робітників й сприяймо поширенню робітничо-фармерської преси у своїх місцевостях.

Мусій.

УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК І ЯПОНІЯ.

Хемічний факультет Токійського Університету в Японії надіслав до Української Академії Наук свої наукові видання з проханням обмінюватися взаїмно видавництвами.

З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ

ПРЕМІЯ ІМЕНИ ІВ. ФРАНКА.

Для увіковічнення памяти відомого українського поета-письменника Івана Франка Укрголовнаука в Харкові визначила щорічну премію його імени в сумі 1,500 карбованців за науково літературні праці.

АРТИСТ МИКОЛА САДОВСЬКИЙ В КИЇВІ.

Повернувший з еміґрації на Україну, артист Микола Садовський, після кількох гастролів в Харкові, виїхав до Київа, де виступив в оперетах "Наталка Полтавка" й "Запорожець за Дунаєм" в театрі ім. Леніна.

Публика бурхливо привітала Садовського й також бурхливо вітала його після кожної дії.

УМЕР ВИЗНАЧНИЙ ВЧЕНИЙ.

Дня 21. квітня 1926 року помер в Київі відомий український археольоґ, основатель Всеукраїнського Історичного Музею ім. Т. Шевченка в Київі, член Української Академії Наук, Микола Федорович Біляшевський.

Згідно з його заповітом, М. Біляшевського похоронено на "Княжій горі" біля Канева. Смерть Біляшевського є велика втрата для українського наукового світа. (Більше про працю Біляшевського подамо в слідуючому числі "У.Р.В.")

МАРКСІВСЬКО - ЛЕНІНСЬКА КАТЕДРА ПРИ УКР. АКАДЕМІЇ НАУК.

При Українській Академії Наук в Київі торжественно відкрито марксівсько - ленінську катедру. На відкриття наспіли привітання від наукових установ Радянського Союзу, між ними від Московської Комуністичної Академії. На відкриттю з промовами виступали вчені України та представники влади й Ц.К. К.П.(б)У.

ФРАНКІВЦІ "ЗАВОЮВАЛИ" МОСКВУ.

Харківський Укр. Державний Театр ім. Ів. Франка ґастролює тепер в Москві. Вибаглива з мистецького боку Москва захоплена виставами цего українського театру. Російські рецензенти й критики високо підносять здоровий і сильний художний орґанізм театру. "Известия" кажуть, що без ніяких оговорок франківців можна прирівняти **"до дуже високого сценічного рівня всесоюзної столиці".**

Дня 19. квітня франківці грали для членів II. сесії всесоюзного Ц.В.К., що відбувалася в Москві. Грали вони другу дію з "97" і першу та третю дії з опери "Вій". На виставах був голова Ц.В.К. Калінін, як також представники урядів союзних республік.

УКРАЇНСЬКА МОВА НА ЗАЛІЗНИЦЯХ УКРАЇНИ.

Останніми часами проходить на українських залізницях живий українізаційний рух. Всі назви стацій і всі написи на стаціях є у двох мовах: українській і російській. Також у двох мовах українській і російській переробляються усі написи на вагонах, що курсують на території У.С.Р.Р. Всі вивіски на вагонах, що вказують напрям їзди будуть тільки на українській мові, якщо ті вагони не виходять поза територію України, натомісць такіж вивіски будуть виключно на російській мові, якщо вони йдуть поза межі У.С.Р.Р.

Проїздні білети, пляцкарти і инші подорожні документи друкуються на двох мовах українській і російській. Якщо остання стація їзди положена поза межами України, тоді пасажири діставатимуть білети друковані виключно на російській мові. Всякі вантажні посвідки, акти про дарові проїзди будуть друковані також на двох мовах. Телеґрами між стаціями на території У.С.Р.Р. можуть бути на двох мовах: українській і російській.